

Asia: OM 31/41/2015

Lapsenhuoltolain uudistaminen

Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Kaapatut Lapset ry toteaa olevansa erittäin tyytyväinen esitettyihin kirjauksiin. Esitys on pääsyt hyvin tavoitteisiinsa eli parantaa lapsen edun toteutumista lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevissa asioissa. Tavoitteena on ollut myös saattaa lapsenhuoltolaki ajan tasalle siten, että se vastaa yhteiskunnassa tapahtuneita muutoksia ja oikeuskäytäntöä. Lisäksi ehdotuksella pyritään vahvistamaan lapsen osallisuutta häntä koskevien asioiden käsittelyssä ja tehostamaan lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvien asioiden oikeuskäsittelyä.

Olemme erityisen tyytyväisiä siihen, että lakiehdotuksessa huomioidaan niin lapsikaappaukset kuin niiden uhka useassa kohdassa.

Lapsen suojeleminen ruumiilliselta ja henkiseltä väkivallalta ei vahvista ainoastaan Istanbulin sopimuksen pykälää vaan myös suojelee lasta lapsikaappaukselta, minkä toivomme mainittavan yleisperusteluissa.

Lapsenhuoltolain yleiset säännökset (1. luku; 1-5 c §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

5 a §. Velvollisuus ilmoittaa aiotusta muutosta.

”Pykälän 3 momentin mukaan ilmoituksen saa jättää tekemättä, jos se on välttämätöntä lapsen tai asuinpaikkaansa muuttavan henkeen, terveyteen tai vapautteen kohdistuvan välittömän ja vakavan uhan torjumiseksi. Esimerkiksi tilanteessa, jossa vanhempi on kohdistanut toistuvasti väkivaltaa toiseen vanhempaan tai lapseen, väkivallan uhriksi joutuneen vanhemman voi olla oman tai lapsen turvallisuuden kannalta välttämätöntä muuttaa ilmoittamatta siitä väkivaltaa käyttäneelle etukäteen. Tällaisessa tilanteessa.”

Esitämme, että esimerkissä mainitaan myös lapsikaappausuhka.

Huoltajat ja tapaamisoikeus (2. luku; 6-12 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

9 d §. Tapaamisoikeuden turvaaminen.

Uhkasakko tapaamisoikeuden turvaamiseksi

Esitämme, että tällainen uhkasakko määrättäisiin aina tapaamisoikeuksien myötä, mikäli asia käsitellään oikeusistuimessa. Näin vanhemmillä ei ole velvollisuutta todistella miksi tapaamisoikeutta tulnaisiin todennäköisesti rikkomaan. Tämä voisi osaltaan vähentää vanhempien vastakkainasettelua. Oletettavasti siinä vaiheessa, kun asioita täytyy päättää oikeusistunnossa vanhemmillä on niin paljon ristiriitoja, että tapaamisten epääminen on todennäköistä.

10 §. Huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian ratkaiseminen.

” Momentin loppuosaa ehdotetaan tarkennettavaksi niin, että ratkaisua tehtäessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, miten 1 ja 2 §:ssä säädetty huollon ja tapaamisoikeuden tavoitteet parhaiten toteutuvat vastaisuudessa. Tällä on tarkoitus korostaa sitä, että ratkaisua tehtäessä on kiinnitettävä huomiota kaikkiin niihin huollon ja tapaamisoikeuden tavoitteisiin, joista säädetään 1 ja 2 §:ssä, ja arvioitava, millainen ratkaisu kokonaisuutena arvioiden turvaa parhaiten niiden toteutumisen vastaisuudessa. Ratkaisua tehtäessä on siten edellä 1 §:n perusteluissa selostetun mukaisesti otettava muun ohella huomioon 1 §:n 2 momentissa säädetty velvoite suojella lasta väkivallalta. ”

Esitämme, että tähän lisätään lapsikaappausuhka.

11 §. Lapsen mielipiteen selvittäminen.

Esitämme, että tässä ei mainita mitään ikää (12 v), koska siitä tulee helposti normi.

Oikeudenkäynti (3. luku; 14-17 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

15 a §. Lapsen kuuleminen tuomioistuimessa.

Tuomioistuimella ei pitäisi olla vain mahdollisuus käyttää asiantuntija-avustajaa lasta kuultaessa, vaan velvollisuus.

Huolto- ja tapaamisriitojen tuomioistuinsovittelu (3 a. luku; 17 b ja 17 d §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Vieraassa valtiossa annettu päätös ja lapsen palauttaminen (6. luku; 39 ja 41 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Asetuksenantovaltuus (7. luku; 49 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

-

Liitelait

Onko teillä lausuttavaa liitelakeihin ehdotetuista muutoksista?

-

Vaikutukset

Onko ehdotuksen vaikutukset mielestänne arvioitu asianmukaisesti?

-

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

Toivomme, että uudistus- ja parannustyötä jatketaan niin, että Suomeen joko luodaan perheoikeudellisia yksiköitä tai ainakin perheoikeudelliset asiat keskitetään muutama suureen kärjäoikeuteen, jossa on näihin kysymyksiin perehtyneitä tuomareita ja asiantuntijoita. Pienissä kärjäoikeuksissa ei välttämättä ole tarpeellista osaamista. Lisäksi osa yhteydenottajistamme on tuonut esiin epäilynsä tasavertaisesta kohtelusta, kun toinen vanhempi on lähiyhteisössä arvostetussa asemassa ja omaa hyvät verkostot.

Ehdotamme myös, että erikoislainsäädäntöä koskien lapsen osoitetta ja siihen liittyviä etuuksia tarkistetaan paremmin vastaamaan lapsen tilannetta silloin, kun on tehty päätös vuoroasumisesta.

Räisänen Tarja
Kaapatut lapset ry